

ФОРМИ І СПОСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПРИМОРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

**Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної
конференції**

УДК 330.15:502
ББК 65.28
М-34

Рекомендовано до видання Вченою радою Бердянського державного педагогічного університету (протокол 10 № від 04 травня 2012 р.)

Упорядники Гудзь М.В., Гребенюк Г.В., Георгінова К.О.

Редакційна колегія:

Гудзь М.В., д-р екон. наук, доц., зав. каф. менеджменту організації Бердянського державного педагогічного університету (відпов. ред.),
Ларіна Р.Р., д-р екон. наук, проф., зав. каф. менеджменту і маркетингу Кримського гуманітарного університету, м. Ялта
Богданов І.Г., д-р пед. наук, проф., проректор з наукової роботи Бердянського державного педагогічного університету

М-34 **Матеріали доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Форми і способи забезпечення сталого розвитку приморських територій», 31 травня – 2 червня 2012 р., м. Бердянськ / Відпов. ред. Гудзь М.В. – Бердянськ : БДПУ, 2012. – 379 с.**

ISBN 978-966-7828-63-9

У матеріалах наукової конференції розміщено тези доповідей учасників конференції, у яких висвітлено широке коло питань з проблем економіки, управління, маркетингу, екології лікувально-оздоровчих і туристсько-рекреаційних приморських територій та підприємств-рекреаторів, а також питання підготовки фахівців у галузі.

УДК 330.15:502
ББК

ISBN 978-966-7828-63-9

© Бердянський державний педагогічний університет (БДПУ), 2012

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ РИНКУ ТА ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КРИМСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГО «АСОЦІАЦІЯ «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ШЛЯХ»
БЕРДЯНСЬКА МІСЬКА РАДА
ПрАТ «ПРИАЗОВКУРОРТ»

*Присвячується 80-річчю
Бердянського державного педагогічного університету*

МАТЕРІАЛИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ФОРМИ І СПОСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
ПРИМОРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ»

31 травня – 2 червня 2012 р.

БЕРДЯНСЬК
БДПУ
2012

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ «КОНЦЕПЦІЇ ТА МОДЕЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПРИМОРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ»

Степанов В.Н. О нелинейных методах изучения проблем устойчивого и неустойчивого развития социально-экономических и экономико-экологических систем.....	12
Андреева Н.М. Політика «зеленого регіоналізму» як концептуальний напрям сучасного розвитку рекреаційно-туристичної сфери України.....	15
Василенко В.Н. Рентная составляющая межрегиональных экономических различий.....	18
Алієв Гурбат Нуріддін огли, Барабоха Н.М. Значення Приазовського НПП для сталого розвитку півдня України.....	21
Брошкова С.Л. Еколого-економічна модель як інструмент сталого розвитку приморських територій	25
Сажнева Н.М., Арсененко І.А. Регіоналізація туристсько-рекреаційного ринку в світі та Україні.....	28
Барабоха Н.М. Концептуальні положення розвитку сільського зеленого туризму в Україні.....	32
Ларіна Р.Р., Лук'янова О.Ю. Конкурентна стратегія економічного та соціального розвитку Автономної Республіки Крим.....	38
Лупоносова Л.А. Про вибір пріоритетів розвитку приморських територій.....	42
Воробйова О.А. Аналіз стану та потенціалу розвитку рекреаційно-туристичної сфери в Україні.....	45
Лукаржевська К.Ю. Прихований рекреаційний потенціал пониззя Дністра.....	48
Савченко А.В. Природно-рекреаційний потенціал Приазовського національного природного парку.....	51
Ткач О.В. Особливості використання клондайкінгових операцій.....	53
Левада О.М., Сажнев М.Л., Сорокіна Ц.В. Кластерна модель розвитку суб'єктів туристичної діяльності в Запорізькій області.....	56
Андерсон Н.В. Современные тенденции структурных трансформаций в экономике приморских территорий.....	59
Буженіца В.В. Шляхи активізації інтеграційних процесів в приморських регіонах.....	61
Гудзь П.В. Обґрунтування методики економічної діагностики просторового середовища курортних територій.....	67

Василенко Д.В. Выявление детерминант как основной этап диагностики региональной экономической системы.....	71
Леміш К.М. Дослідження ефективності регіонального управління.....	75
Черемісіна Т.В., Осіння О.С., Плахтеєва Є.С. Регіональне управління рекламною діяльністю курортного міста.....	76
Льїна І.О. Розвиток рекреаційно-туристичного комплексу на прикладі м. Бердянськ.....	78
Бут Т.О. Аналіз факторів економічного зростання металургійного комплексу міста Запоріжжя.....	81
Задворна О.В., Грінь Г.С., Оленич Я.М. Формування громадянського суспільства і соціальна політика під призвою трансформації соціуму.....	84

СЕКЦІЯ «СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІКИ ТУРИЗМУ»

Пономаренко В.І., Сисосва І.О. Основні проблеми та перспективи розвитку Приазовської курортної рекреації	87
Семенов В.Ф., Бортник Л.В. Проблема категоризації готельних підприємств.....	90
Ротарев М.Д. Фінансова криза та її вплив на економіку туризму в Україні.....	93
Логунова Н.А. Экономические предпосылки развития кризисного туризма в Черноморском регионе.....	95
Лисенко В.І. Перспективні шляхи комплексного використання рекреаційних і біологічних ресурсів Северного Приазов'я.....	99
Голод Г.В. Екологічний туризм на території Приазовського національного природного парку	102
Барабоха Н.М., Барабоха О.П. Умови розвитку зеленого сільського туризму в Запорізькій області.....	105
Балабанова О.І. Обґрунтування стратегій розвитку санаторно-курортних підприємств.....	111
Маневська К.О. Процес розробки стратегії маркетингової діяльності на підприємстві.....	116
Ющишина Л.О., Парфелюк О.В., Ракуцька О.М. Аналіз як інструмент управління витратами туристичних підприємств	117
Гудзь П.В., Федічева О. Покращення системи управління якістю послуг готельних підприємств.....	120
Попкова Ю. Підвищення якості управління трудовими ресурсами підприємства готельного господарства на основі коучингу.....	124

Панасенко О.С. Управління іміджем організації як елементом конкурентоспроможності на ринку санаторно-курортних послуг.....	128
Швачко В.А. Технології управління іміджем туристичної фірми в системі маркетингу.....	131
Іванова Г.І. Роль рекламної стратегії в системі маркетингового управління туристичним підприємством.....	134
Федько Н.М. Роль корпоративної культури в системі стратегічного управління санаторно-курортного підприємства.....	136
Бондар Н.О., Захарченко В.Л., Хвостікова А.Ю. Стан і перспективи розвитку туризму та туристичного бізнесу в Україні	139
Рудик К.О. Сільський зелений туризм – пріоритет розвитку туристичної галузі України.....	142
Саєнко О.А. Стан рекреаційно-туристичних послуг на прикладі Північного Причорномор'я.....	144
Ільєва Л.С., Сибірова В.І., Ошека І.Ю. Проблеми розвитку іноземного туризму в Україні.....	147
Volovich Y.L. Touristische marketingplanung im dahme-seengebiet.....	150
Глушко А.В. Оцінка привабливості інвестування вітчизняного підприємства.....	155
Кузьмич И.Н. Определение путей увеличения прибыли туристического предприятия.....	157
Савіна Д.О. Оцінка управління валютними ризиками в банках при обслуговуванні туристів	159
Оганесян Л. Удосконалення стратегічного планування на санаторно-курортному підприємстві.....	162
Негода А.А. Проблеми функціонування і розвитку економіки туризму.....	166

СЕКЦІЯ "МАРКЕТИНГ–МЕНЕДЖМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПРИМОРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ"

Волошин Д.В. О системологии решений в системе экономико-экологического управления.....	168
Садченко О.В. Управление экомаркетинговой деятельностью на основе совершенствования экономико-экологического кадастрового механизма.....	171
Полянская Т.Н., Четырбок П.В. Оценка доверия между клиентами и субъектами курортно-туристического комплекса АР Крым для опережающего управления его устойчивым развитием.....	174
Кучер С.Ф. Проблеми ефективного планування приморських територій в умовах економічної регіоналізації.....	176

Шіллер В.В. Особливості формування стратегії ефективного використання потенціалу приморських територій.....	181
Дем'яненко С.Г., Золотов В.І. Франчайзинг у забезпеченні сталого природокористування в приморських регіонах України.....	183
Вертегел Р.С. Формирование бренда курортных городов Украины в рамках маркетинга территорий.....	186
Кобельчук Н.М. Брендінг туристичного ринку.....	189
Черемісіна Т.В., Кужим О.В. Розробка бренду міста-курорту Бердянськ.....	192
Шамсутдинова Ю.С. Формирование туристского образа территории на примере города Бердянск.....	193
Панченко М.О. Використання методу функціонально-вартісного аналізу в системі менеджменту якості.....	197
Желудковский Е.А., Шостак М.А. Управление организационной культурой в условиях адаптации к рынку.....	201
Гребешок Г.В. Регіональний маркетинг як ефективний інструмент управління рекреаційними територіями.....	208
Мухіна О.С. Удосконалення методів маркетингової цінової політики санаторно-курортного підприємства.....	211
Греблева А. Маркетинг услуг Бердянской стоматологической поликлиники.....	213
Івановська І.В. Розробка комплексу заходів по стимулюванню збуту на підприємстві.....	215
Гринь Т.В., Татарова Т.В, Янчева Д.В. Маркетингові комунікації у сфері туризму в Україні.....	217
Оленич Я.М. Складнощі і перспективи мотивації персоналу в великих мережевих компаніях.....	221
Марченко К.В. Недоліки та шляхи покращення митного контролю в Україні.....	223
Цевух М.С. Попит та пропозиція на зернові культури в умовах монополістичного ринку.....	226

СЕКЦІЯ «ІНФОРМАЦІЙНЕ СУПРОВОДЖЕННЯ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ»

Корнева Т.С. Інформаційно-організаційне забезпечення оцінювання використання рекреаційних ресурсів.....	230
Ларіна Р.Р., Грішин І.Ю. Использование современных информационных технологий в туристической отрасли Крыма.....	232

Антонюк К.І., Антонюк Д.А. Маркетингове та інфраструктурне забезпечення системи оцінювання рівня якості туристичних послуг.....	238
Казачковська Г.В. Моніторинг як інструмент оцінки регіонального розвитку курортної території	241
Шинкарук В.В. Систематизація інформаційних джерел аналізу фінансових результатів діяльності підприємств.....	243
Іванова Г.І. Інформаційне супроводження проектних організацій як головний вектор збалансованого розвитку економіки приморських територій.....	247
Павленко М. П., Павленко Л.В. Інформаційний супровід готельного та туристичного бізнесу у мережі інтернет.....	249
Панасенко О.С. Інформаційні технології в управлінні готельним підприємством.....	251
Ларюшина К.Ю. Застосування теорії ігор в управлінні конкурентоспроможністю підприємства (на прикладі ПрАТ «Київ-Конті», ДП «Кондитерська корпорація Roshen», ПрАТ «Kraft foods», ПрАТ «Nestle»).....	253
Красностанова Н.Е. Прикладні аспекти формування системи показників сталого розвитку регіону.....	258
Жваненко С.А. Економіко-математична модель діагностики банкрутства підприємства.....	261

СЕКЦІЯ «ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ТА ЕКОНОМІКО-ГЕОГРАФІЧНІ ІМПЕРАТИВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПРИМОРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ПІВНІЧНОГО ПРИАЗОВ'Я»

Купінець Л.Є. Екологічна інфраструктура в системі інфраструктурного забезпечення приморських територій.....	264
Новікова О.Ф., Дейч М.Є. Особливості формування концептуальних засад сталого розвитку рекреаційних регіонів та його соціальної складової.....	267
Рындач М.А., Бочкова Е.Б. Поддержание экологии и развитие туризма в акватории Черного моря.....	271
Мягченко О.П. Еколого-економічна оцінка стану і розвитку курортно-рекреаційного потенціалу України, її регіонів, міста Бердянська.....	275
Грунтковська Т.Г. Сучасний підхід до збереження осетрових видів риб Азовського басейну.....	281
Сидорченко Т.Ф. Еколого-економічні аспекти формування земельно-майнового комплексу регіону.....	284

Парій І.В. Досягнення екологічної безпеки енергогенеруючими підприємствами на шляху їх врівноваженого розвитку.....	287
Рассадникова С.І. Інвестиційні проблеми розбудови екологічної інфраструктури в контексті сталого розвитку приморських територій.....	290
Гудзь М.В. Економічні мотиви переділу власності майна та земель вітчизняних курортів	293
Лазарева Є. В., Сараєва І.М. Мале підприємництво як ресурсний потенціал забезпечення сталого розвитку регіону.....	297
Бережна О. О. Стимулювання розвитку рекреаційно-оздоровчої індустрії послуг.....	300
Бутіна Л.В., Сердюк О.Ю., Зайцева О.О. Організаційно-правові засади розвитку санаторно-курортної сфери України.....	303
Зайцева В., М., Кукліна Т. С. Проблеми та перспективи розвитку санаторно-курортних закладів на Азовському узбережжі.....	306
Кіссоларь М. Г. Ресурсне обґрунтування впровадження біопалива в модель сталого енергетичного забезпечення приморських регіонів.....	311
Ярова Т.А., Яровий С.О., Брен О. Г. Рослини та рослинні угруповання Приазовського національного природного парку, занесені до Зеленої та Червоної книг України.....	314
Білик Т.С. Проблеми формування економіки еколого-інноваційного спрямування.....	316
Вовк О.А. Сучасний стан рідкісної теріофауни Приазовського національного природного парку в умовах економічного зростання.....	318
Намлієва Л.М. Фітоіндикаційна оцінка залежності змін фітоценозів узбережжя Молдочного лиману від екологічних чинників.....	321
Гайдук М. , Захарова О., Федотова Ю., Шамсутдінова Ю. Еколого-економічні засади ефективного використання потенціалу курортно-рекреаційних територій Бердянського району.....	323
Георгінова К. О. Чорноморський єврорегіон: проблеми та перспективи розвитку.....	326
Ліпанова О. А. Агропромисловий комплекс України: проблеми та перспективи розвитку.....	329
Гунченко Е.С. Економіко-екологічні проблеми науково-технологічного прогресу.....	331
Мрига А.О. Дослідження екологічних проблем приєднання України до Світової організації торгівлі.....	334

СЕКЦІЯ «ОСВІТНЬО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТНИХ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ Й РЕКРЕАЦІЇ»

Ларина Р.Р. Имидж вуза как фактор підвищення його конкурентно-способности.....	336
Король В.С. Освітня парадигма розвитку людського потенціалу.....	343
Когут С.І. Методи якісної підготовки фахівців у галузі туризму.....	345
Кривильова О.А. Вплив інноваційних технологій на креативну діяльність студентів.....	347
Олейников Н.Н. Использование инновационных технологий в системе высшего образования в рамках рыночной экономики Украины.....	350
Узунова Ю.В. Інтерактивні технології підготовки конкурентних фахівців в галузі економіки.....	353
Бабіна Н.І. Роль компетентнісного підходу у підготовці майбутніх фахівців готельної сфери.....	356
Макарова І.А. Формування у майбутніх економістів знань про валютний ринок та біржові валютні операції у процесі професійної підготовки.....	359
Грінь Г.С. Соціальна фрустрація та емоційний інтелект студентства.....	364
Голік О.Б. Управління самостійною діяльністю студентів.....	366
Лебідь О.В. Взаємозв'язок спроможності створення конкурентноспроможного навчального закладу та високого рівня професійної культури керівника навчального закладу.....	370
Немченко С.Г. Рефлексивне управління процесом створення конкурентноспроможного загальноосвітнього навчального закладу.....	373
Харіна О.І. Розвиток читацької культури школярів на уроках позакласного читання.....	375

Ресурсне забезпечення розвитку біопаливного сектору енергетики повинно супроводжуватися пошуком оптимальних шляхів та напрямів досягнення самоокупності та рентабельності інвестиційних проектів; розробкою рекомендацій по створенню механізму екологічного і економічного стимулювання впровадження технологій біоконверсії на регіональному рівні.

Висновок: повноцінне ресурсне забезпечення розвитку біоенергетичних технологій зменшить залежність України від імпорتنих енергоносіїв, підвищить її енергетичну безпеку за рахунок організації енергопостачання на базі місцевих поновлюваних ресурсів, створить значну кількість нових робочих місць (переважно в сільських районах), внесе великий вклад до поліпшення екологічної ситуації та безпеки територій, зокрема атмосферного повітря та земельних угідь за рахунок утилізації біовідходів.

РОСЛИНИ ТА РОСЛИННІ УГРУПОВАННЯ ПРИАЗОВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ, ЗАНЕСЕНІ ДО ЗЕЛЕНОЇ ТА ЧЕРВОНОЇ КНИГ УКРАЇНИ

Ярова Т.А., м.н.с., Яровий С.А., н.с., Брен О.Г. м.н.с.

Приазовський національний природний парк, м. Мелітополь

З метою збереження та відтворення, а також раціонального використання типових і унікальних природних комплексів Північно-Західного Приазов'я указом Президента України від 10.02.2010 № 154/2010 створено Приазовський національний природний парк (далі - ПНПП), який розташований на території Бердянського, Мелітопольського, Приазовського, Якимівського районів та міста Бердянська Запорізької області. Територія парку розподілена між п'ятьма природоохоронними науково-дослідними відділеннями (ПОНДВ): Атманайським, Федотівським, Степанівським, Тубальським та Бердянським.

Наші дослідження були спрямовані на виявлення «червонокнижних» видів рослин та угруповань, які занесені до Зеленої книги України для подальшого моніторингу їх стану та впровадження заходів їх збереження.

Серед рослин, які зустрічаються на території ПНПП 40 видів занесені до Червоної книги України. Серед вищих рослин, які занесені до Червоної книги України на території Бердянського ПОНДВ трапляються: ковила найкрасивіша (*Stipa pulcherrima* K.Koch.), ковила українська (*Stipa ucrainica* P. Smirn.), ковила Лессінга (*Stipa lessingiana* Trin. & Rupr.), гіацинтик Палласів (*Hyacinthella pallasiana* (Steven) Losinsk.), тюльпан Біберштейна (*Tulipa biebersteiniana* Schult. et Schult.), астрагал

дніпровський (*Astragalus borysthenicus* Klokov.), астрагал Геннінга (*Astragalus henningii* Klokov), золотобородник цикадовий (*Chrysopogon grullus* (L.) Trin.), солодка гола (*Glycyrrhiza glabra* L.), горицвіт волзький (*Adonis wolgensis* Steven) [3, 5].

На території Бердянського ПОНДВ відмічено 4 угруповань, які занесені до Зеленої книги України: ковили волосистої (*Stipeta capillatae*), солодки голої (*Glycyrrhiseta glabrae*), ковили дніпровської (*Stipeta borysthenicae*), карагани скіфської (*Caraganeta scythicae*).

Формації *Stipeta* відносяться до степового типу рослинності і приурочені до сухих трав'янистих схилів. До типових угруповань відноситься формація ковили волосистої, місцезнаходження якої відмічено на Бердянській косі. Під загрозою зникнення знаходяться угруповання ковили української та дніпровської [4].

Формації *Glycyrrhiseta glabrae* на піднесених піщано-черепашкових прибережних ділянках Бердянської коси та узбережжя біля урочища Ближні Макорти є раритетними і знаходяться під загрозою зникнення [5]. Вони знаходяться на материковому уступі над Бердянською косою у вигляді окремих плям або смуг. Формація південно-причорноморського ендеміка карагани скіфської є рідкісною. *Caraganeta scythicae* утворює ендемічні угруповання та зустрічаються на степових суглинистих схилах [1, 3].

Перспективною територією для входження до ПНПП є ділянка між сс.. Новопетрівка та Куліковське Бердянського району Запорізької області, яка становить близько 5000 га. Вона розташована на суглинистих чорноземах, на цій ділянці розташована формація *Stipeta pulherrimae*. Це двоярусні ценози з високим проективним покриттям (70-80%). У першому ярусі (60-70 см) крім *Stipa pulherrima* знаходяться співдомінанти *Stipa capillata*, *Botriochloa schaeumum*, *Kochia prostrata*, *Caragana frutex*. У другому ярусі (30-45 см) трапляються *Festuca valesiaca* *Ephedra distachya* *Galatella villosa*. Крім того тут зустрічаються ще 4 формації зеленонкижних угруповань *Stipeta capillatae*, *Stipeta lessingiana*, *Stipeta ucrainaca*, *Amygdaleta nanae* [2].

На території Бердянського ПОНДВ відмічено 10 видів «червонокнижних» рослин, серед яких вразливих 3, рідкісних - 4 та неоцінених 3 види. Серед 4 рослинних угруповань, які занесені до Зеленої книги України одне є типовим (*Stipeta capillatae*), одне - рідкісним (*Caraganeta scythicae*) та 2 знаходяться під загрозою зникнення (*Glycyrrhiseta glabrae*, *Stipeta borysthenicae*).

Література

1. Зелена книга України/ під загальною редакцією члена кореспондента НАН України члена-кореспондента Я.П. Дідуха – К.: Алтерпрес, 2009. – 448 с.
2. Коломійчук В.П., Щербаков Д.В., Малаков П.В. Ковиліві степи берегової зони Азовського моря // Біологічний вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. – 2011. – № 1. – С. 22-27.
3. Коломійчук В.П., Яровий С.О. / Конспект флори судинних рослин Приазовського національного природного парку. – Київ: Альтерпрес, 2011. – 296 с.
4. Тищенко О.В. Рослинність приморських кіс північного узбережжя Азовського моря. – К.: Фітосоціоцент, 2006. – 156 с.
5. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я.П. Дідуха. – К.: Глобалконсалтинг, 2009. – 900 с.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИ ЕКОЛОГО-ІННОВАЦІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

Білик Т.С., студентка

Бердянський державний педагогічний університет

Перехід України до ринкової економіки вимагає радикальних змін існуючого механізму формування раціонального використання й охорони природних ресурсів. Ці зміни спрямовані на докорінну перебудову відносин використання природних ресурсів і полягають у створенні системи сталого розвитку економіки.

Варто відмітити наукові підходи до визначення стратегічних цілей та пріоритетних напрямів регіональної екологічної політики в контексті динаміки трансформаційних процесів в Україні. Як стратегічні цілі розглядаються: екологізація виробництва і всієї системи господарювання; екологізація свідомості населення; екологізація управління. В основі ж визначення пріоритетних завдань має бути покладена об'єктивна оцінка реальних можливостей вирішення екологічних проблем.

Проблемам створення та функціонування економіки еколога – інноваційного типу присвячено багато публікацій як вітчизняних, так і зарубіжних авторів, серед яких Бистряков І.К., Галиця І., Галушкіна Т.П., Довгий О., Кудров В., Новицький В.Є., Шевченко О., Щєдровицький П.Г. та інші.

Метою даного дослідження є розробка наукових методологічних та методичних засад механізму раціонального природокористування в Україні. Особливістю такого обґрунтування є врахування як особливостей